

Matovič predstavil aj druhú časť revolúcie. Zarobiť viac má 99 percent ľudí, pomôže jedna daň a jeden odvod

- CZ24 News | 16. listopadu 2021

SLOVENSKO: „Daňová revolúcia“ Igora Matoviča (OLaNO) pokračuje. Po nedelňom návrhu zmien v príspevkoch na deti prišli na rad nápady v zdaňovaní práce. Minister financií chce zaviesť pre pracujúcich len jednu daň – 19 percent – a zamestnávateľ zaňho odvedie len jeden odvod – 39 percent.

Podľa Matoviča by až 99 percent zamestnancov malo mať po reforme na konci mesiaca viac peňazí v peňaženkách. „Menej zarobí len ten, kto dnes zarobí viac ako 20-tisíc eur mesačne,“ vyhlásil šéf rezortu. Pohoršiť by si tak malo iba menej ako jedno percento ľudí.

Matovičova reforma - zdanenie práce

Matovič ilustroval nový výpočet mzdy na príklade zamestnanca s hrubou mzdou na úrovni 1 400 eur. Teraz dostane v čistom 1 100 eur. Po novom by to malo byť o 34 eur viac. Nový systém by mohol začať fungovať od januára 2023. Okrem toho by mal platiť daňový bonus pre ľudí zarábajúcich menej ako 357 eur – nemali by platiť žiadnu daň ani odvod. Plnú daň by mal pracujúci zaplatiť až od sumy 1 111 eur.

„Bude to najjednoduchší systém výpočtu miezd v EÚ a OECD,“ chválil sa Matovič. Reakcie na jeho návrhy sú však skôr negatívne.

Veľmi kriticky ich zhodnotil napríklad bývalý minister práce za SaS Jozef Mihál, ktorý pôsobil krátko aj ako štátny tajomník súčasného ministra práce Milana Krajniaka (Sme rodina). „Zvýšenie čistých miezd zamestnancov bude len symbolické, ak vôbec nejaké,“ myslí si. Podľa neho navyše ľudia prídu o súčasné výhody, ako sú príspevky na stravovanie, rekreácie či sociálny fond. „Čistý prínos pre tých, ktorí zarábajú najmenej, bude ,o ničom‘. Polepšia si tí, ktorí zarábajú od dvoch do štyroch tisíc eur,“ tvrdí.

Foto: Ivan Majerský, Pravda

Minister financií Igor Matovič predstavuje daňovo-odvodovú revolúciu.

Matovič hovorí, že po novom bude výpočet daňové zaťaženia charakterizovať týchto 26 slov: „Daň 19 percent. Odvod 39 percent. Zamestnanecký bonus pre nízkoprijemných vo výšky dane, maximálne 100 eur – 9 percent hrubej mzdy. Odvodový bonus pre študentov a ŤZP50 10 percent, pre ŤZP70 20 percent hrubej mzdy.“

VIDEO: Matovič predstavuje druhú časť revolúcie.

Analytik INESS Radovan Ďurana upozorňuje, že takýto návrh poteší asi len mzdových účtovníkov, pre ktorých sa práca zjednoduší. „Po Sulíkovom odvodovom bonuse tu máme ďalšie excelovské cvičenie, ktoré je v podstate fiškálne neutrálne,“ vysvetľuje Ďurana pre Pravdu. Podľa neho sa občania teraz dozvedeli len to, že sa systém zjednoduší, ale zaplatia tolko odvodov a daní ako doteraz. „Čo predviedol Igor Matovič, keď predstavoval svoje nápady v daniach a odvodoch, to je, žiaľ, obraz celej vládnej koalície,“ vyhlásil líder opozičného Smeru Robert Fico. „Sociálni partneri si musia trhať vlasy a koalíční partneri už dnes vedia, že nič z Matovičových nápadov sa nedá zrealizovať.“

Problémom môže byť skutočne aj podpora v koalícii. Hnutie Sme rodina sa k druhej časti reformy zatiaľ odmietlo vyjadriť. SaS chce kompletnú reformu, všetky tri časti, najskôr vidieť pohromade a na papieri. Ekonomický odborník strany Za ľudí a poradca ministra financií Tomáš Meravý hovorí, že s hrubými črtami druhej časti daňovo-odvodového balíka súhlasí „Uvidíme však, čo všetko sa bude dať zaviesť do praxe,“ dodal.

Tretiu časť svojej reformy Matovič predstaví v utorok.

Zdroje na financovanie chce hľadať v zrušení množstva odvodových a daňových výnimiek, ktoré celý

systém robia podľa neho ťažko prehľadným. Zrušiť by sa teda mali súčasné výnimky a oslobodenia od dane, napríklad pri sociálnom fonde, príspevkoch na stravovanie či na rekreáciu. Celkovo majú byť príjmy aj výdavky po zmenách v zdaňovaní práce zhruba vyrovnané.

Odborníci nadšení nie sú

Daňová poradkyňa a prezidentka Daňového fóra Slovenska Alica Orda Oravcová je zvedavá, ako sa zmeny premietnu do praxe. „To, aký vplyv bude mať zmena odvodov na sumy dávok – napríklad péenky, dôchodky alebo materské – nebolo vysvetlené,“ upozorňuje pre Pravdu.

Ďurana pripomína, že štát môže urobiť daňovú revolúciu až vtedy, keď spraví revolúciu na strane výdavkov. „Na stole máme päťmiliardový deficit a ak Matovič v utorok nepredstaví škrtý vo výdavkoch, nakoniec tie vyššie dane budú musieť občania niekde zaplatiť,“ tvrdí pre Pravdu. Podľa analytika občianskeho združenia Pracujúca chudoba Jána Košča vyzerá zjednodušenie celého systému na prvý pohľad v poriadku. Ako problematické v ňom vidí niektoré nášľapné míny.

Prvou je podľa neho tá, že sociálny fond sa nikdy nepočítal do celkových mzdových nákladov. „Ide to proti logike jeho tvorby, ktorou má byť istá forma spoločenskej zodpovednosti firiem a zároveň akási náhrada za konzervatívne nastavenie sociálneho štátu. Nakoniec sa to môže skončiť tak, že sociálny fond bude zrušený,“ vysvetľuje pre Pravdu. Okrem toho je problematické aj stravné. „Dlhodobu všetci politici vládnej koalície sľubovali, že stravné sa nebude zdaňovať ani sa z neho nebudú platiť odvody a teraz idú proti týmto sľubom,“ tvrdí Košč a dodáva, že to v podstate znamená, že celé stravné bude zdanené, nie len jeho časť nad 2,81 eura.

Jedna daň a jeden odvod

Šéf rezortu financií na tlačovej konferencii upozornil, že vlastne len upratuje. V súčasnosti má podľa neho Slovensko mimoriadne komplikovaný systém zdaňovania práce. „Od revolúcie sa nakopilo mnoho výnimiek a je z toho chaos,“ vyhlásil. Daňovo-odvodové zaťaženie práce dosahuje aj viac ako 50 percent z ceny práce, čo motivuje ľudí, aby prechádzali zo zamestnaneckého pomeru na živnosť či na jednoosobové eseročky. To podľa neho spôsobuje miliardové výpadky vo verejných financiách. Nový systém zdaňovania práce majú tvoriť tri časti.

Prvou je mzda zamestnanca pre všetky úväzky. V nej by sa mal zmeniť spôsob výpočtu toho, koľko bude platiť zamestnanec či zamestnávateľ z celkovej ceny práce. Po novom tak zamestnanec bude platiť z hrubej mzdy daň 19 percent a odvody platiť nebude. Zamestnávateľ zaňho zaplatí odvod vo výške 39 percent.

Druhou časťou je takzvaný zamestnanecký bonus pre nízkopríjmové osoby. Dotkne sa to všetkých zamestnancov, ktorí zarábajú do 357 eur. Kto zarobí do tejto sumy, tak by už neplatil žiadnu daň či odvod. Potom by mal bonus postupne klesať až do priemernej mzdy. „Je to pomoc pre všetkých ľudí, ktorí majú nízke mzdy,“ uviedol Matovič.

Treťou časťou je takzvaný odvodový bonus. Zjednodušene ide o odmenu pre zamestnávateľov, ktorí dávajú prácu študentom či ťažko zdravotne postihnutým. V praxi by to vyzeralo tak, že zamestnávateľ dostane na študenta odvodový bonus vo výške 10 percent, na ťažko zdravotne postihnutého 20 percent.

Pozrite si celú tlačovú besedu:

Kde na to zobrať?

Celkovo by mali opatrenia stáť takmer miliardu eur. Matovič predstavil kompenzačné opatrenia, ktoré majú vykryť zhruba 900 miliónov. Pol miliardy chce nájsť v zrušení odvodových a daňových výnimiek. Zároveň prisľúbil, že nebude navrhovať rušenie výnimiek pri nižšej sadzbe DPH na potraviny, zdravotnícke pomôcky alebo lieky. Počíta tiež so zvýšením legálnej práce o dve percentá či s dynamickými efektmi, ktoré majú spolu priniesť 300 miliónov eur. Úspory z jednotného výberu by mohli priniesť 50 miliónov eur.

Podľa Matoviča by mohla byť jediným výbercom buď Finančná správa, alebo Sociálna poisťovňa. „Férový systém ľudia nemajú chuť obchádzať,“ povedal na záver a dodal, že novinky budú motivovať ľudí ostať v systéme a nebudú utekať na živnosť či do jednoosobovej eseročky.

Matovič priznal, že celú daňovú reformu pripravoval v úzkom kruhu ekonomických expertov na ministerstve financií. Okrem nich o nej povedal aj ekonomickým expertom z koalíčných strán a spolupracoval na zapracovaní ich pripomienok. Sulíkovcov by mohla osloviť jeho snaha o ústavnú garanciu nezvyšovania daní a odvodov práce. Strana SaS totiž už dlhšie bojuje za daňovú brzdu, podľa ktorej by sa dane nemali zvyšovať.

„Máme ústavnú väčšinu a mali by sme dať ľuďom garanciu,“ povedal na margo zvyšovania daní. „Bol by som veľmi rád, aby sme to napísali do ústavného zákona a aby sme spravili stabilitu,“ dodal s dôvetkom, že by to mohlo pomôcť aj pri získavaní investorov.

Ako chce Matovič zmeniť zdaňovanie práce

Matovič chce zrušiť odvody zamestnanca. Má ostať iba daň zamestnanca vo výške 19 percent.

Zamestnávateľ má za neho zaplatiť iba 39-percentný odvod.

Zamestnanec by mal zamestnanecký bonus, pri mzde do 357 nebude platiť daň, plnú 19% daň bude platiť až od mzdy 1111 eur a viac.

Zamestnávateľ by mal platiť 39% odvod, za študenta a ZŤP len 29% odvod a za plných invalidov len 9% odvod.

Zrušiť by sa mali súčasné výnimky a oslobodenia od dane, napríklad sociálny fond, príspevky na stravovanie, na rekreáciu.

Celkovo by malo podľa Matoviča zarobiť viac 99 percent zamestnancov. Zafaženie práce by to malo celkovo znížiť o 5 percent.

Matovič počíta s tým, že tieto zmeny by mohli platiť od januára 2023.

Reforma má priniesť do štátnej kasy zhruba 900 miliónov eur. Naopak, zmeny by mali pripraviť štátny rozpočet o necelú miliardu eur.

Peniaze na reformu sa majú nájsť z viacerých zdrojov

Zrušenie odvodových výnimiek – 300 miliónov eur.

Zrušenie daňových výnimiek – 250 miliónov eur.

Úspory z jednotného výberu – 50 miliónov eur.

Zvýšenie legálnej práce o dve percentá – 200 miliónov eur.

Dynamické efekty – 100 miliónov eur.

Pozrite si nedeľnú tlačovku Igora Matoviča

Aké sú hlavné body prvej časti Matovičovej reformy

1. Prídavok na dieťa

Dnes je vo výške 25,5 eura. Po novom sa má zvýšiť na 30 eur pre dieťa do 18 rokov a na 50 eur pre dieťa nad 18 rokov až do skončenia denného štúdia na vysokej škole. Navýšiť rozpočet to má o 105 miliónov eur

2. Služby deťom

Deti od 3 do 18 rokov dostanú príspevok na krúžky, posilňovňu či doučovanie. Navýšiť rozpočet to má o 570 miliónov eur.

3. Daňový bonus

Pre dieťa pracujúcich rodičov je výška daňového bonusu od 23 do 46 eur. Po novom má byť 70 eur. Navýšiť rozpočet to má o 269 miliónov eur.

4. Rekreačný bonus

Rekreačný bonus dostane dieťa pracujúceho rodiča. Má byť vo výške 30 eur. Navýšiť rozpočet to má o 254 miliónov eur.

Pracujúci rodič môže získať 200 eur mesačne viac

Z toho:

Prídavok na dieťa: 30 eur

Služby deťom: 70 eur

Daňový bonus: 70 eur

Rekreačný bonus: 30 eur

100 eur by mal dostať na kartu, 100 eur v hotovosti

Nepracujúci rodič môže získať 100 eur mesačne viac

Z toho:

Prídavok na dieťa: 30 eur

Služby na dieťa 70 eur

70 eur by mal dostať na kartu, 30 eur v hotovosti

Príklady

O koľko by si mohla polepšiť matka s dvomi deťmi (12 a 16 rokov), ktorá zarába minimálnu mzdu:

Dnes dostane (mzda + prídavky) 623 eur mesačne. Po novom by to malo byť 909 eur, čiže o 286 eur viac.

O koľko by si mohli polepšiť otec s matkou zarábajúci hrubú mzdu spolu 2 tisíc eur:

Majú dve deti – jedno 4 ročné a druhé 8 ročné. Dnes dostávajú podľa Matoviča 1 685 (mzda + prídavky). Po jeho reforme by mali dostávať 1 948 eur za mesiac, čo je o 263 eur navyše.

Kde plánuje Matovič vybrať peniaze

Zníženie výdavkov na zbrojenie – 200 miliónov eur ročne

Zavedenie paušálnej dane vo výške 29 percent na príjmy z poskytovania služieb deťom – 293 miliónov eur

Zníženie počtu zamestnancov verejnej správy o dve percentá – 180 miliónov eur

Nižší rast podielových daní, spočívajúci pomalšom raste príjmov samospráv z daní – 200 miliónov eur

Obmedzenie zisku zdravotných poisťovní – 20 miliónov eur

Zavedenie milionárskej dane vo výške 0,1 percenta ročne z majetku v hodnote nad 1 milión eur – 20 miliónov eur

Zrušenie poistiek štátneho majetku – 50 miliónov eur

Vyššia efektivita štátnych podnikov – 50 miliónov eur

Zrušenie poistiek štátneho majetku – 50 miliónov eur

Efekty z vyššej podpory rodiny – 150 miliónov eur

ZDROJ: SITA